

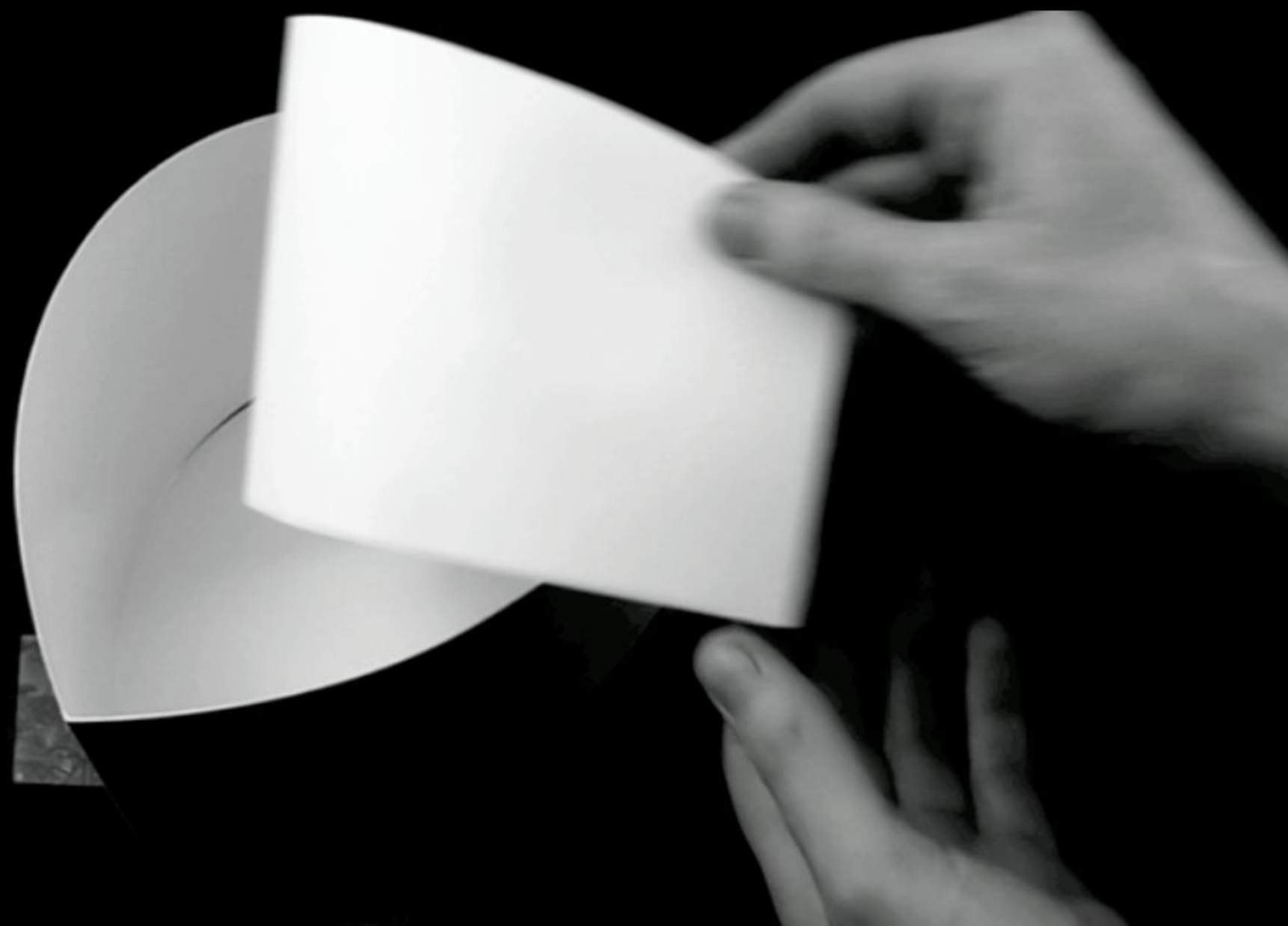
Marieke Gelissen
I didn't see it coming

Voorstel Theodora Niemeijer Prijs 2016

Marieke Gelissen
Overtoom 371 C
1054 JN Amsterdam
T 06 11 362 399
mariekegelissen@gmail.com
www.mariekegelissen.com

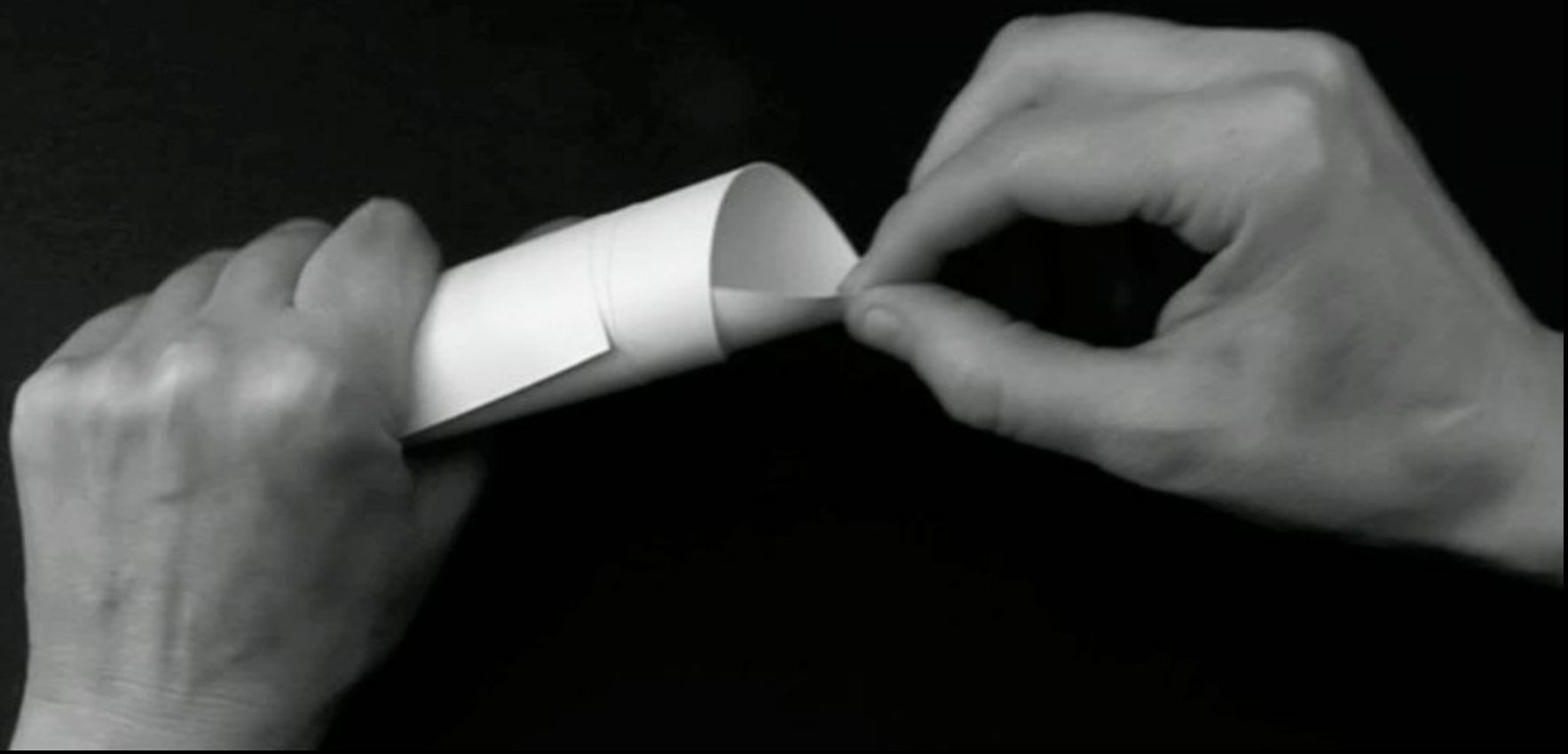

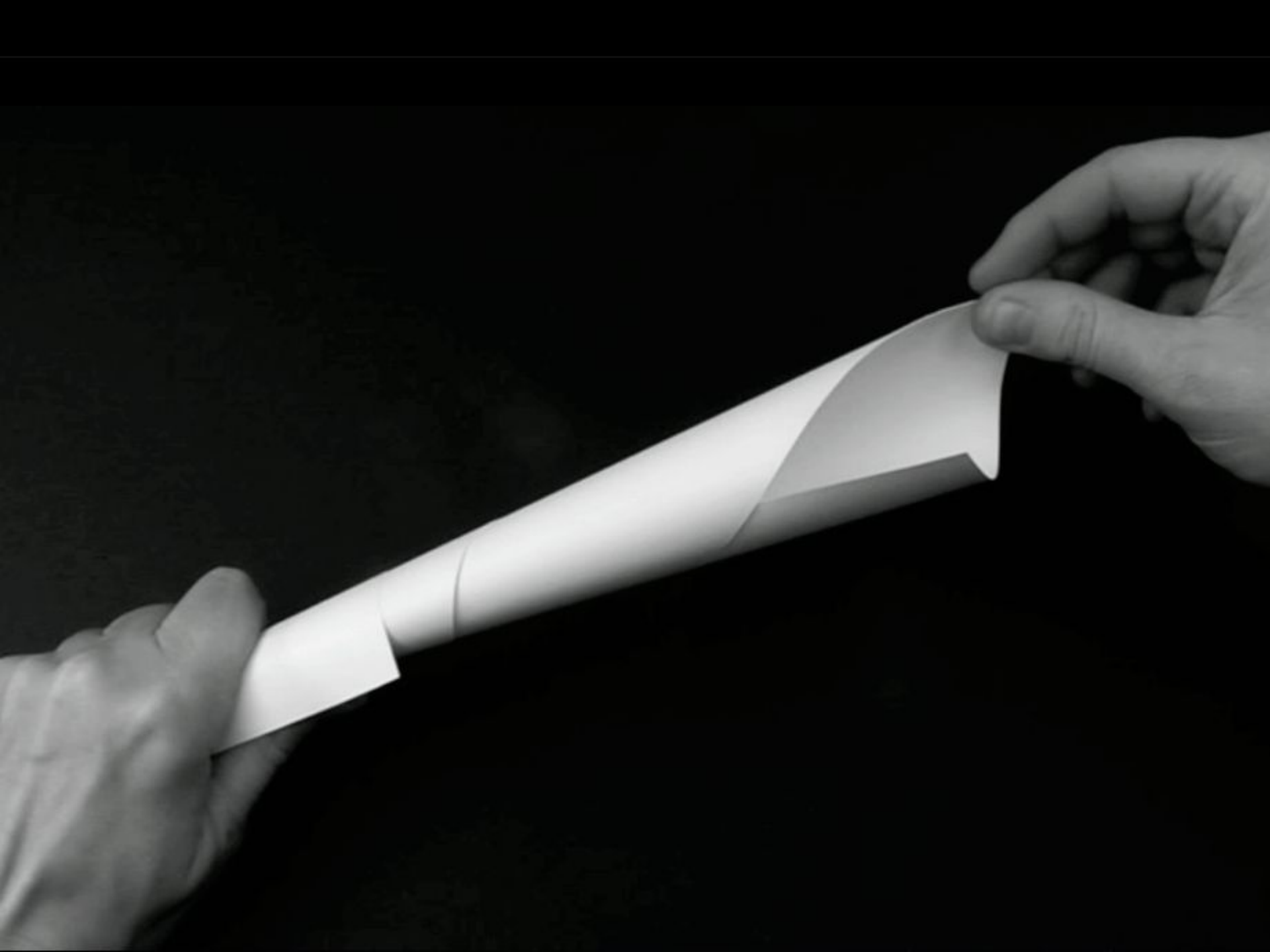

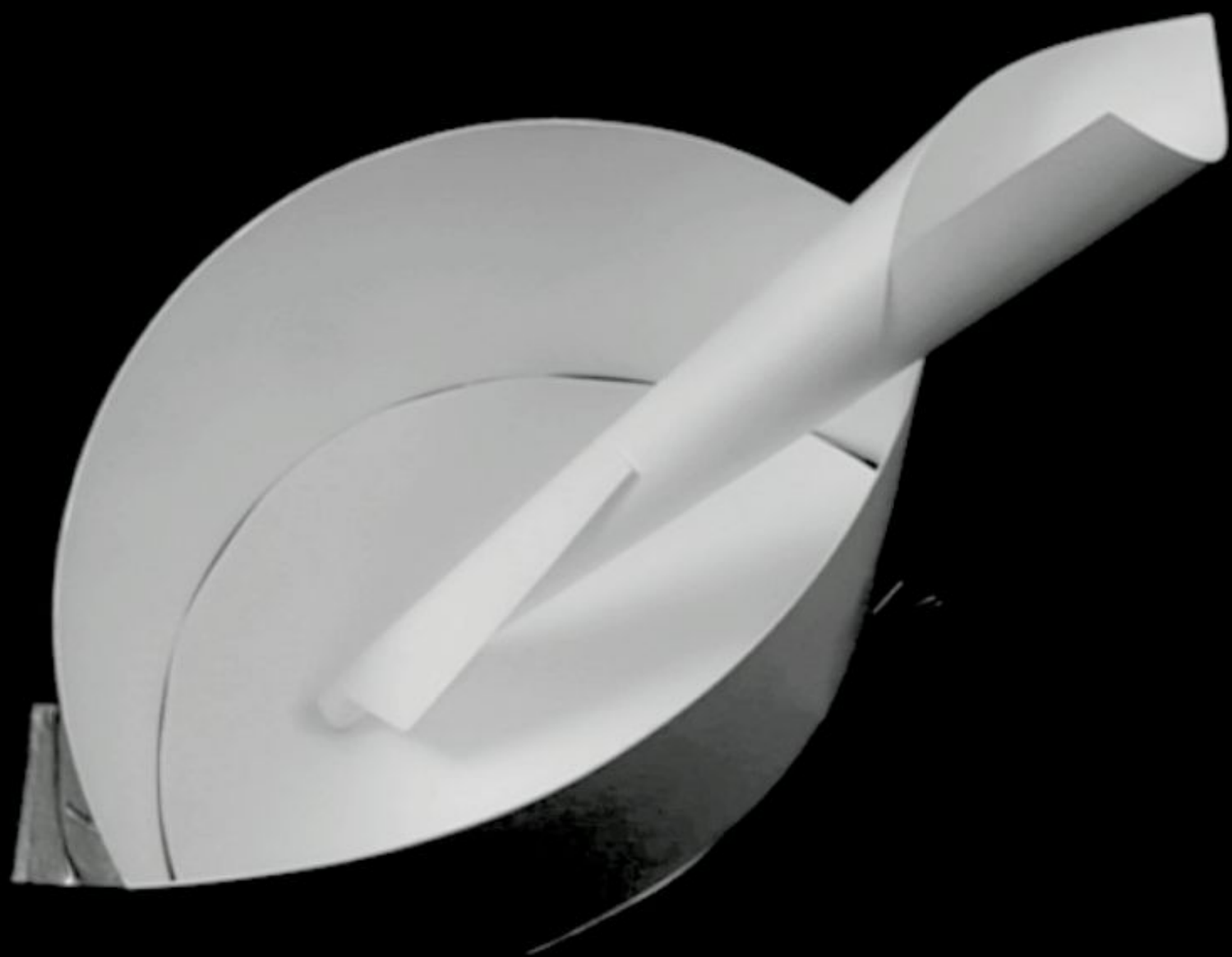

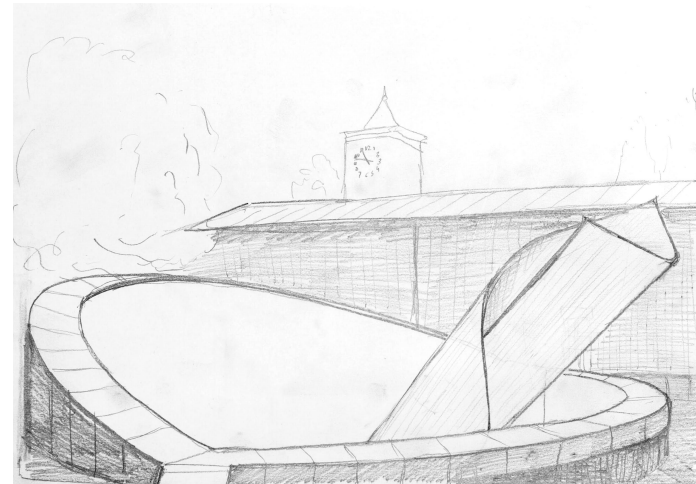
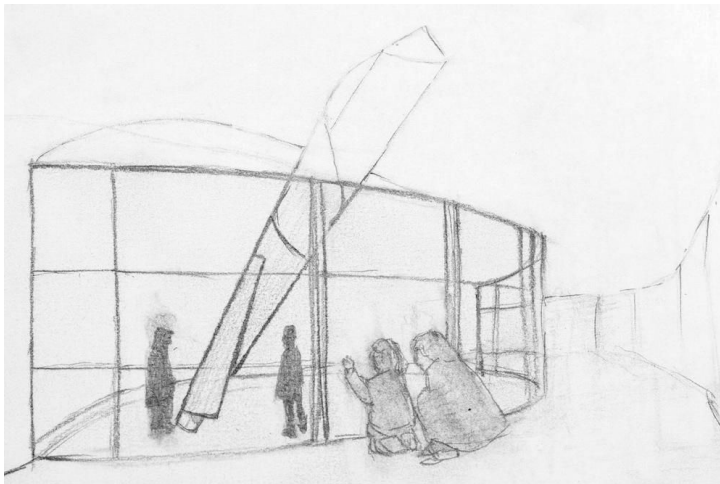
Van intieme handeling naar monumentaal gebaar

Voor de Theodora Niemeijer Prijs 2016 wil ik een interventie doen in de ovale patio Het Oog. Deze sculpturale interventie nodigt de bezoekers uit om hun fysieke verhouding tot de ruimte te onderzoeken.

De basis voor de interventie is een specifieke handeling, waarbij de achterwand van Het Oog wordt gevouwen tot een kegel. Deze handeling is vastgelegd in een video van 20 seconden. Klik [hier](#) om de video af te spelen.

Ik pak letterlijk de achterwand van Het Oog vast, rol die op en trek die uit. Zo wordt het tweedimensionale wandvlak getransformeerd tot een driedimensionaal object: een kegel. Met die handeling ontstaat een ander begrip voor wat de ruimte is, en wat een object is, en hoe die zich tot elkaar verhouden. "The folded object is a way to attend the temporality and spaciality in an object", aldus wetenschapsarcheoloog M'Charek.

De intieme handeling uit het filmpje wordt opgeschaald naar een monumentaal gebaar, op ware grootte. Dat is een behoorlijke opgave, wetende dat de achterwand 22 x 7,7 meter meet. De schaal is belangrijk, omdat dat de fysieke verhouding tussen de bezoeker en de kegel bepaalt. De monumentale kegel, zo'n 18 meter lang, wordt verticaal in Het Oog gezet, zodat de opening uitnodigend boven de dakrand uitsteekt. Het hele proces van de totstandkoming is door het publiek te volgen.

De kegel wordt geplaatst in de ruimte waar het zijn oorsprong vindt. De perceptie van het object verandert vanaf dit moment. "Once made, they (objects, red.) appear to be independent of human action, thrown at us and assuming an allegedly stable state", aldus M'Charek. In dit geval krijgt dat 'thrown at us' een extra lading; door zijn vorm refereert de kegel aan een pijl, die vanuit de buitenwereld Het Oog in in geworpen is.

Daarmee wordt de kegel een metafoor voor de relatie tussen het museum en de buitenwereld (of zelfs de beeldende kunst en de maatschappij). De kegel is een opgerold pamflet met allerlei verzoeken en voorwaarden van de buitenwereld (denk: sociale cohesie, publieksbereik, participatie!) dat met een boog het museum in is gegooid. Dat dit 'pamflet' juist uit het museum zelf is ontsproten, benadrukt daarentegen de autonome kracht van het museum en de mogelijkheden voor reflectie die het biedt.

Die ambivalentie om de vermeende origine van de kegel, keert terug in de titel van het werk: **I didn't see it coming**. Je hebt de kegel nooit in het museum geworpen zien worden omdat hij van binnenuit is ontstaan.

De locatie betrekken in het werk

Het voorstel voor de interventie in Het Oog, sluit aan bij de ontwikkeling in mijn werk om steeds vaker situaties op te zoeken waarbij ik werken op locatie kan maken, en die plek onderdeel wordt van het werk.

De afgelopen periode is dit met name zichtbaar geworden tijdens een solopresentatie op CODE ROOD (Arnhem, 2015), een *site specific* performance in een voormalig depot van het Rijksmuseum (Amsterdam, 2015) en bij een werk in de publieke ruimte in Zürich. Daar verscheen in 2014 in de voetgangerstunnel van een station een reusachtige foto van een papieren kegel die uitgetrokken werd, en die een parallel vormde met de tunnel waar de voorbijgangers zich doorheen bewogen.

*Floor Plan, video/performance, Paleis van Mieris
voormalig depot Rijksmuseum, Amsterdam 2015*

*Parallel Paper Tunnel
Station Hardbrücke, Zürich, 2014*

Fascinatie voor de kegel

De kegel is een vorm die sinds 2013 in mijn werk aanwezig is. De fascinatie voor deze vorm kwam voort uit een handeling, die in de video Sliding is vastgelegd:

"Het was gewoon een stuk papier. Ik rolde het op en hield het vast. Toen ik aan het uiteinde trok, werd de natuurlijke neiging van het papier om een kegel te vormen zichtbaar: een perfect gevormde kegel. Toen de kegel volledig uitgetrokken was, was de spanning in het papier zo groot dat het zich weer wilde terugtrekken in de rol. Je hebt niet veel kracht nodig om de kegel te laten verschijnen: alleen door met de linkerhand te knijpen, wordt de vervorming al in gang gezet. De rechterhand hoeft het papier alleen maar te geleiden."

De spontaniteit waarmee een rol papier zich tot een kegel vormt, zonder dat dit fysieke inspanning vraagt, vind ik fascinerend. Temeer omdat dit vervolgens een vorm oplevert die in zijn verschijning zo krachtig is.

De kegel valt in Het Oog perfect op zijn plek. Fysieke kenmerken van de kegel worden in de rondvormige architectuur van Het Oog weerspiegeld. Deze vanzelfsprekende vorm lijkt nu ook een vanzelfsprekende plek te hebben gevonden. Dat die twee dingen zo samenkomen, maakte het werken aan dit voorstel tot een bijzondere ervaring. Ik hoop van harte dat ik dit project mag gaan uitvoeren.

*Sliding, video, 2013
O.a. te zien tijdens Prospects & Concepts, 2014*

Het lichaam als instrument om de wereld waar te nemen

Het lichaam als uitgelezen instrument om de wereld waar te nemen; dat is het belangrijkste uitgangspunt in mijn werk. "To 'see' an object or material in this way, is a way to relate to the world", aldus de Franse filosoof Merleau Ponty in zijn *fenomenologie*.

De perceptieve openheid van het lichaam naar de wereld toe vormt de basis voor mijn onderzoek. Het is een doorlopend performatief onderzoek, gerelateerd aan de fundamentele fysieke dimensie bij de perceptie van de wereld, het begrijpen van die wereld en het omgaan met diezelfde wereld. Ik onderzoek hoe de sensorische ervaring van de materialen, de handelingen die daaruit voortkomen en de eventuele herhaling van de handeling, een eigen betekenis krijgen.

In mijn onderzoek staat niet het vergaren van cognitieve kennis centraal, maar het lichaam dat met zijn sensorische en motorische kwaliteiten kennis vergaart en verwerkt. Of zoals Merleau-Ponty formuleert: "We know not through our intellect but through our experience".

Bijlagen

1. CV
2. Realisatie
3. Fasering
4. Begroting
5. English summary

Bijlage 1: CV

Marieke Gelissen

Woont en werkt in Amsterdam

Opleiding

2006 - 2012 // Fine Arts (Dogtime) / Gerrit Rietveld Academie
Amsterdam (diploma in 2012)

Solo-exposities

2015 // Given the Situation / Code Rood / Arnhem
2014 // Out of Balance / Percipi Art Project Space / Amsterdam
2014 // Parallel Paper Tunnel / 17ZWEI / Zürich (CH)
2012 // Counting / AWA Project Space / Amsterdam

Groepsexposities

2015 // Size Matters / TETEM Kunstruimte / Enschede
2015 // Level Up / Paleis van Mieris / Amsterdam
2015 // International Festival of Camouflaged Art / Madrid (ES)
2015 // Studio 47 @ Fotobeurs Unseen / Amsterdam
2015 // Platform Platvorm #1 Expo / Bart Invites / Amsterdam
2015 // We Like Art! / Art Rotterdam / Rotterdam
2015 // The Space Between / Salisbury Arts Centre (UK)
2014 // Creative City / 17ZWEI & ZHdK / Zürich (CH)
2014 // We Like Art! / Westergasfabriek / Amsterdam
2014 // Prospects & Concepts / Art Rotterdam / Rotterdam
2014 // We Like Art! / Art Rotterdam / Rotterdam
2013 // Expeditie Noord / Roze Tanker / Amsterdam
2013 // ACSA group show / Autocenter Art Space / Berlin (D)
2013 // Galerie Bart @ Art Warehouse / Rotterdam
2012 // Nieuwe Oogst / Galerie Bart / Amsterdam en Nijmegen
2012 // The Bachelors / Kulter / Amsterdam
2012 // Graduation Show / Gerrit Rietveld Academie / Amsterdam

Performances

2015 // Taking the Floor / Paleis van Mieris / Amsterdam
2015 // Whistling a text by Erwin Wurm / Autocenter / Berlin
2015 // Short Tubes Make High Tones / Salisbury Arts Centre (UK)
2014 // Rewind / Percipi Art Project Space Gallery / Amsterdam
2012 // Call Centre / Brakke Grond, Amsterdam

Stipendia

2013 // Startstipendium / Mondriaan Fonds

Publicaties

2015 // The State of Art - Installations and Site Specific #2,
Bare Hill Publishing UK
2015 // Platform Platvorm / #1 The First Issue
2014 // Trendbeheer / Code Rood
2014 // Het Parool / We Like Art!
2014 // Tubelight / Prospects & Concepts
2014 // Blog We Like Art! / Interview
2013 // Tijdschrift Ei / #25 Stilte
2013 // Prism Photomagazine / #12
2012 // Mister Motley / De Rietveld Selectie

Residencies

2015 // AiR Buitenplaats Koningsweg / Arnhem

Collecties

Collectie Deutsche Bank (2014)
Diverse particuliere collecties in België en Nederland

Werk in opdracht

2014 // Parallel Paper Tunnel / Site specific werk voor 17ZWEI
in opdracht van Zürcher Hochschule der Künste
en Deutsche Bank Zwitserland
2012 // Anniversary Exposition & The One Minutes / Five4U
Jubileum / Amsterdam

Overige projecten

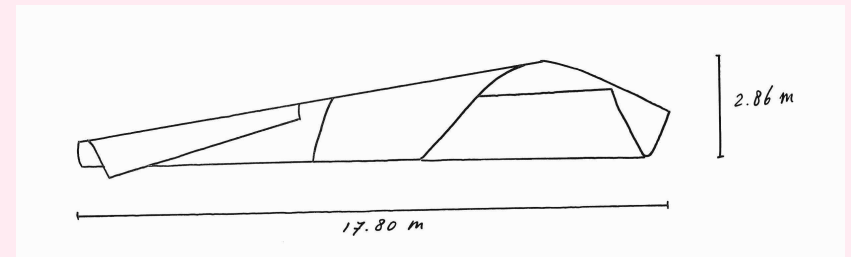
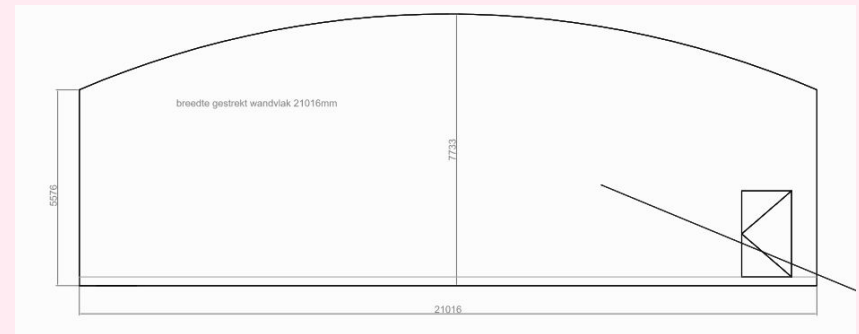
2015 // Masterclass Erwin Wurm / Autocenter / Berlin (D)
2014 // Mentoring traject / gerlach & koop
2014 // International Performance Weekend IPA / Bristol (UK)

Bijlage 2: Realisatie

Voor de reproductie van de achterwand op ware grootte wordt gewerkt met kunstof plaatmateriaal (VIKUNYL). Dit is wit van kleur en wordt op rol (1.50 m breed) geleverd. Het materiaal is buigzaam genoeg is om de kegel te vormen en sterk genoeg om de kegel te dragen. Door verschillende horizontale banen aan elkaar te bevestigen wordt het formaat van de achterwand gerealiseerd. Dit gebeurt door te lijmen en vervolgens - met de hand - te stikken. Alle werkzaamheden vinden zoveel mogelijk plaats in Het Oog en zijn zowel ter plekke als online te volgen.

Om het productieproces te optimaliseren wordt allereerst een schaalmodel (lengte van de kegel ca. 4 meter) gerealiseerd. Aan de hand van de bevindingen wordt het productieproces verder aangescherpt en voorbereid. In deze zgn. TESTFASE wil ik samenwerken met studenten werktuigbouwkunde van de TU Eindhoven. Ook de PRODUCTIEFASE sta ik open voor het actief betrekken van Eindhovenaren bij het maakproces; denk aan samenwerking met een handwerkclub voor het stikwerk.

Voor het vouwen van de kegel (oprollen, uittrekken, zekeren) in de INSTALLATIEFASE is gedurende enkele dagen een groot productieteam nodig. Ook hier hoop ik studenten van de TU en vrijwilligers van het museum te kunnen betrekken. Bij de installatie van de kegel in verticale positie in Het Oog, is zekering aan zowel het vloeroppervlak als de dakrand noodzakelijk. Hierbij zal de technische dienst van het museum nauw betrokken worden.

Bijlage 3: Fasering	Duur (geschat)	Publieksactiviteiten
TESTFASE Maken van testversie (4m lang) van de kegel. Op basis hiervan wordt het productieproces verder aangescherpt. Bvk in samenwerking met studenten werktuigbouwkunde van de TU Eindhoven.	3 weken	Open proces (ter plekke en online te volgen door publiek)
PRODUCTIEFASE Reproductie van de achterwand in kunstof materiaal (Vikunyl). De banen worden aan elkaar gelijmd en vervolgens handmatig gestikt.	6 weken	Open proces (ter plekke en online te volgen door publiek)
INSTALLATIEFASE Voor het oprollen en uittrekken van de kegel is enkele dagen een groot productieteam nodig, met genoeg mensen om de verschillende delen van de kegel op hun plek te houden tijdens het uittrekken, en om de kegel op verschillende plekken vast te zetten. De kegel wordt rechtop geplaatst. Zowel aan de bovenzijde van de wand als op de vloer moet de kegel gezekeerd worden i.v.m. veiligheid.	3 weken	Open proces (ter plekke en online te volgen door publiek)
KEGEL GEÏNSTALLEERD IN HET OOG	Vanaf week 13	Eventueel ondersteunen met publieksactiviteiten, bijv. performance, educatieve workshop, videovertoningen en/of ronde tafel (in overleg met museum).

Bijlage 4: Begroting

De begroting is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- ❑ De kegel wordt opgetrokken uit kunststof plaatmateriaal: wit Vikunyl PVC van 0.45 mm dik. Hiermee zijn reeds eerste materiaaltests uitgevoerd.
- ❑ Het uiteindelijke formaat (ca. 22 x 7,5 m) wordt bereikt door banen (1.50 m breed) van dit materiaal aan elkaar te bevestigen door lijmen, en door te stikken.
- ❑ Het samenstellen van de banen gebeurt op de locatie en is voor het publiek zichtbaar.
- ❑ Bij de realisatie werkt de kunstenaar samen met een assistent (kern van het productieteam). Dit team wordt ondersteund door vijf vrijwillige teamleden (studenten/vrijwilligers).
- ❑ De productie van de kegel zal circa 2 maanden in beslag nemen.
- ❑ In deze begroting is ervan uitgegaan dat alle werkzaamheden in Het Van Abbemuseum / Het Oog kunnen worden uitgevoerd en dat hierbij gebruik gemaakt kan worden van de expertise en faciliteiten van de technische dienst van het museum, inclusief gebruik van werktafels, regulier gereedschap, ladders, rolsteiger etc.

De begroting geeft een overzicht van de voorziene kosten bij realisatie van het project. Genoemde bedragen zijn inclusief btw.

1	Materiaalkosten	€5,100.00
1.1	Kunststof plaatmateriaal (Vikunyl PVC wit (0,45 mm) op rol, uitgaande van 200 m ²)	€2,100.00
1.2	Verbindingsmateriaal (kunststof draad, PVC-lijm, bouten en moeren)	€550.00
1.3	Overige materialen (teken- en meetmateriaal, beschermingsmateriaal, sjaorbanden, handschoenen)	€500.00
1.4	Gereedschap en toebehoren (o.a. snijgereedschap, boortjes, naalden)	€450.00
1.5	Huur apparatuur (kunstofsnijder, boren)	€1,500.00
1.6	Installatiekosten (Bevestiging/zekering kegel aan vloer en wandrand)	PM
2	Honoraria	€5,000.00
2.1	Honorarium kunstenaar voorbereidingsfase en productiefase (3 maanden @ EUR 1.000,-)	€3,000.00
2.2	Honorarium assistent productiefase (2 maanden @ EUR 1.000,-)	€2,000.00
3	Overige kosten	€2,220.00
3.1	Kantoorkosten (o.a. telefoonkosten, printkosten, portokosten)	€220.00
3.2	Reiskosten (kunstenaar & productieteam 7 personen)	€1,000.00
3.3	Verblijfskosten (kunstenaar & productieteam 7 personen)	€1,000.00
3.4	Verzekeringskosten (WA-verzekering voor kunstenaar & productieteam)	PM
3.5	Verwijderingskosten (bijv. transport en afvoer materiaal na afloop)	PM
4	Onvoorzien	€750.00
	(ca. 10% van de begroting excl. honoraria)	
	TOTAAL	€13,070.00

Bijlage 5: English summary

Marieke Gelissen

I didn't see it coming

My proposal for the Theodora Niemeijer Prize 2016 consists of a sculptural intervention in the patio Het Oog. This intervention is an invitation to the audience to investigate their physical relation with this space.

Starting point of the intervention is an action in which the wall in Het Oog is folded into a cone. Click [here](#) for a 20 sec. video of this action.

I take the wall, roll it up and pull at one end until it transforms into a cone. The flat surface is now transformed into a 3D object and creates a new understanding of what space is, what an object is and how the two relate.

This intimate action will be turned into a monumental gesture, measuring the real size of the wall of Het Oog and resulting is a 18m long cone. This monumental cone will be replaced in Het Oog, the opening peaking out above the roof.

'Once made, they (objects, red.) appear to be independent of human action, thrown at us and assuming an allegedly stable state', wrote science archeologist M'Charek. Because of formal references to an arrow, the cone literally looks as if it has been thrown into the museum.

The cone becomes a metaphor for the the relation between the museum and the outside world, or between the arts and society. The cone can be perceived as a rolled pamphlet, proclaiming the wishes and demands of the outside world (think: social cohesion, participation, targets). Yet, this 'pamphlet' derives from the museum itself, emphasizing the autonomous strength of the museum (i.e. the arts), and its capacities for reflection and imagination.

The title of the work refers to this ambivalence of the origin of the cone: **I didn't see it coming**. You never saw the cone being thrown into the museum, because it actually came from inside.

This proposal follows earlier developments in my work, which resulted in site specific installations at CODE ROOD (Arnhem, 2015), a site specific performance at a former depot of Rijksmuseum (Amsterdam, 2015) and a site specific work in an underpass in a train station in Zürich. Here a photograph was placed, showing a giant paper cone, creating a parallel in form with the underpass itself.

The cone is a form that has been present in my work since 2013. I was fascinated by its naturalness: how a roll of paper transforming into a cone spontaneously, without effort, can yet result in a form with such strong presence. Het Oog would be the perfect, natural setting for this form, since its curved appearance echos formal characteristics of the cone. To see these things come together, made working on this proposal a truly wonderful experience.